



İSTEK ÖZEL BELDE OKULLARI İSTEK BELDE ANAOKULU VE İSTEK BELDE İLKOKULU ÖLÇME - DEĞERLENDİRME POLİTİKASI

Bu belge, İSTEK Belde Okulları'nın ölçme ve değerlendirme konusundaki amaçlarını, bu amaçlar doğrultusunda izleyeceği yolları ve elde ettiği verilerle öğrencilerin gelecekteki öğrenmelerine ışık tutmayı amaçlar ve tüm paydaşlar ile birlikte hazırlanarak her sene revize edilir.

Değerlendirmenin en önemli sonucu bize öğrenciyle ilgili net bilgi vermesi ve öğrencinin öğrenme sürecinde doğru yönlendirilebilmesi adına gerekli olan tüm planlamaların daha sağlıklı ve tutarlı yapılabilmesine fırsat vermesidir.

İlk yıllar programı değerlendirme kılavuzunda da aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır;
'Değerlendirme, öğrenci performansı ile ilgili bilgilerin toplanması ve analiz edilmesidir. Bu sayede, öğrencinin öğrenme sürecinde farklı aşamalarda neleri bildiği, anladığı, yapabileceği ve hissettiği belirlenir. Böylelikle, bizim öğretme şeklimiz ve davranışlarımızın etkinliği ve öğrencinin öğrenme seviyesi analiz edilmiş olur ki bu da bizim gelecekteki planlama ve pratiğimizin temelini oluşturmaktadır. Değerlendirme, öğrenme süreci boyunca, çocuğun acemiden, uzman derecesine çıkmasına rehberlik etme amacımıza dayanaklık etmektedir.'

(İlk Yıllar, Program Değerlendirmesi Kılavuzu, Ocak 2000. © Uluslararası Bakalorya Organizasyonu)

Değerlendirme, tüm okul paydaşlarını içine alan ve öğrencilerin bireysel farklılıklarını da öncelikli olarak ele alan bir amaç ile yapılmaktadır. Öğrencilerimizin kendi öğrenme süreçlerinde aktif olarak yer almaları, bireysel olarak dönüşümlü düşünebilmeleri ve bunun sonucunda da eyleme geçen hayat boyu öğrenenler olabilmeleridir.

PYP değerlendirme sürecini 3 ayrı şekilde gruplamaktadır:

- 1) Değerlendirme – öğrencilerin neler öğrendiğini anlama
- 2) Kaydetme- öğrencilerin neler öğrendiğiyle ilgili olarak bulgularımızla alakalı notların alınması
- 3) Raporlama- bu bilgileri ebeveynlere, kayıt kabule ve öğrencinin öğrendikleriyle doğrudan ilgili olan diğer birimlere/kişilere gönderme

Kimler öğrenci değerlendirmesinin bir parçasıdır?

Ölçme değerlendirme süreci sadece bir gruba ait bir süreç olmaktan ziyade okulun tüm paydaşlarını yakından ilgilendiren bir süreçtir. Bütünlük söz konusudur ve her alanda bu bütünlüğün takibi öğrencilerin gelişimleri açısından çok önemlidir. Bu nedenledir ki, tüm bu paydaşların (öğrenci, öğretmen, ebeveyn, yönetici ve kurul üyeleri) değerlendirme amaçlarını çok iyi bilmesi ve hedefe giden yolda bu amaçların başarıya götürmedeki etkisini çok iyi bilmesi önemlidir.

A. Değerlendirmenin Amaçları Nelerdir?

Değerlendirmenin temel amacının, bizlere öğrencinin öğrenme süreci ile ilgili bilgi vermesi ve bu süreçte nasıl bir gelişim gösterdiği gibi konularda bize doğru bilgiyi sağlaması olduğunu söyleyebiliriz.

Amacının öğrencinin öğrenmesi ve öğrenme sürecinde gelişimi gibi konularda bize bilgi sağlamak olduğu gibi planlama, dönüşümlü düşünme ve ortak çalışma konularında da bize bilgi sağlamak olarak ifade edilir.

Bu bağlamda, öğrencilerin bu süreçte öğrenmelerini geliştiren bazı unsurları belirtmek gerekir. Öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek ve bu doğrultuda hedef koymak için öğrenci iletişimini sağlamak, öğrencinin ön bilgi ve tecrübesini değerlendirmek, öğrencilerin farklı bireysel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak bu ihtiyaçlara yönelik yöntem değişiklikleri yapmak, öğrencilere süreçte gerekli olan geri bildirimini vermek ve farklı öğrenme fırsatları sunmak. Öğrencilerin öğrenmesi ile ilgili bilgileri elde etmek için, öğrencinin performansını gösteren örneklerden, değerlendirme testlerinin sonuçlarını gösteren rubrikler ve test sonuçlarından faydalanılır.

Değerlendirmenin amaçları genel olarak aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Öğrencilerin bireysel olarak kendisinde var olan potansiyelini anlamak ve öğrenciyi kendi potansiyeli doğrultusunda gelebileceği en üst noktaya taşımak
- Öğrencinin süreçte zorlandığı kazanımları tespit etmek ve bu kazanımlar hedef alınarak çalışmalar yapılmasını planlamak,
- Öğrencilere yönelik planlanacak olan farklılaştırma çalışmalarında değerlendirme sonuçlarını veri olarak kullanmak,

- Öğrencilerle ya da uygulamalarla ilgili kayıt tutmak ve rapor hazırlamak için gerekli olan verilere ulaşmak,
- Programın kendi içindeki gelişim sürecine yönelik planlamalar yapmak,
- Öğrencilerin farklı alanlardaki gelişimlerinin takibinin sağlanması,
- Öğrencinin kendisini değerlendirmesine fırsat verecek bilgiye ulaşmasını sağlamak ve bunun sonucunda ihtiyacı olan geri bildirim almasını sağlamak,
- Yapılan çalışmaların gözlemlenebilir, ispatlanabilir kanıtlarla geleceğe yönelik fikir vermesine destek olmak.
- IB 5 temel ögesinin (Bilgi, kavram, tutum, beceri, eylem) ve IB Öğrenen Profili özelliklerinin ne kadar benimsendiğini tespit etmek.

İSTEK BELDE OKULLARINDA ÖLÇME DEĞERLENDİRME

İSTEK BELDE Okulları farklı öğrenci değerlendirme stratejileri kullanarak aşağıda iletilen amaçları gerçekleştirmeyi hedefler.

Süreç öncelikle öğrencilerin hazırbulunuşluklarını değerlendirerek başlar ve öğrencilerin yeni öğrenme süreci öncesindeki bilgileri, deneyimleri ve tecrübeleri gelecekteki sürece ışık tutacağından değerlendirme açısından son derece önemlidir. Bunun üzerine, daha önce var olan bilgiler öğrencilerin merak ederek, soru sorarak ve ilgileri doğrultusunda araştırma yaparak yeni öğrenmeleri ile daha da şekillenir ve bu yeni öğrenmelerin değerlendirilmesi yerini alır. Bu süreçte okulun öğrenme programının her yönüyle değerlendirilmesi önemlidir ve böylelikle güçlü olunan yönler ile gelişmeye ihtiyaç duyulan yönlerin tespiti yapılabilmektedir. Öğrencilerin PYP beklentilerinin yanında ulusal standartlar kapsamında da performanslarının değerlendirilmesi ve böylelikle öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerinde farkındalıklarının daha da artması ve planlamalar yapması hedefine ulaşabilmektedir.

B. Ölçme – Değerlendirmenin Temel İlkeleri:

İSTEK Belde İlkokulu Ölçme Değerlendirme Temel Antlaşması, tüm öğretim kadrosunun ortak çalışmasının bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Ölçme değerlendirme politikası IB'nin 5 temel ögesini birleştirir bir yapıda belirlenmiştir.



Etkili bir ölçme değerlendirme sürecinin özelliklerine bakıldığında; bu sürecin öğrenciler ve öğretmenlere performans, öğrenme ve öğretmenin gözden geçirilmesi/geliştirilmesi için geribildirim verilmesi görülmektedir. Öğrencilerin süreç ve sonuç sürecini anlamlandırabilmeleri adına neleri bildiklerini, neleri yapabileceklerini onlara göstermek gerektiği özellikleri arasındadır. Öğrencilerin öz dönüşümü kullanmalarını sağlar. Öğrenme tarzı, kültürel, cinsel, dilsel ve ırksal farklılıklarla ilgili farkındalık oluşmasına destek verir. Önceden açıkça bilinen ve anlaşılan kriterlerin bareminin yanı sıra gelişim kanıtlarını ortaya koyar.

İSTEK Belde Okulları Olarak Neleri Değerlendiriyoruz?

İSTEK Belde Anaokulu ve İlkokulu, aday okul olarak uyguladığı sorgulama programı süresince öğrencilerin öncelikli olarak anlam oluşturmalarını hedef alan bir ortam sunmak için çalışırlar. Buna ek olarak konuyla ilgili temalar (disiplinler üstü) ve beceriler arasındaki bağlantılara dikkat çekilir. Sorgulamada bu temalar odak noktasını oluşturur ve geri bildirim de bu alanların her birindeki öğrenci gelişimini ve performansını önemseyerek verilir. Öğrenen profili özellikleri ve hedeflenen tutumlar da aynı şekilde aldıkları geribildirimlere dahildir ve bu bildirimlerle öğrencilerin evrensel boyutta diğer insanlarla benzer tecrübeler ve öğrenmeler yaşadıklarının farkındalığını oluşturmak adına çok önemlidir. Uluslararası bilince sahip bireyler yetiştirme hedefini ortaya koyarken, farklı toplumlardaki farklılıklara duyarlı olmak ve tecrübelerin ortaklığını keşfetmek için önemli bir yeri vardır.

İSTEK BELDE Anaokulunda, öğrencilerin gelişimi ile ilgili kanıtlar farklı yollarla olabilir. Bunlar;

- Öğrencilerin öğrenme süreçlerinde ortaya koydukları çalışmalar (çizim çalışmaları, yazılı çalışmalar)
- Öğretmenlerin öğrenme süreçlerine kanıt olabilecek öğrenci öğrenmelerine dair gözlemledikleri alanlarla ilgili tuttukları notlar.
- Öğrencilerin öğrenme süreçlerine kanıt olarak gösterilebilecek video kayıtları
- Velilerden gelen geribildirimler
- Öğrencilerin merak ettikleri üzerine sordukları sorular



Öğrencilerin öğrenmelerine dair tutulan kanıt örnekleri aşağıda belirtilen konulardaki gelişimi takip etmeyi ya da ortaya koymayı amaçlamaktadır. Kavramların anlaşılması, konuyla ilgili bilgi edinme, becerilerin gelişmesi, becerilerde uzmanlaşma, tutumların gelişmesi, eyleme geçme kararı, IB Öğrenen Profili özelliklerinin gösterilmesi, öğrencilerin adı geçen ders alanlarındaki performansları ve gelişimleri: Dil (Türkçe, İngilizce, 2. Yabancı dil (4. Sınıflar), Matematik, Sosyal Çalışmalar, Fen ve Teknoloji, Sanat ve Beden Eğitimi

İlk Yıllar Programında Değerlendirme Süreci Nasıl İşler?

Değerlendirme süreci öncelikli olarak öğrencilerin, ebeveynlerin ve öğretmenlerin öğrenme sürecinde nelerin güçlü alanlar nelerin geliştirilmesi gereken alanlar olduğuna dair bilgiye ulaşmayı sağlayan ve uygulanan programın ne derece etkili olduğunu görmelerine fırsat veren bir süreçtir. Bu bir süreç değerlendirmesidir ve sadece sonuca odaklı olmadığı gibi detaylı bir süreç analizi de gerektirir. Ön bilginin ortaya çıkarılması, öğrencinin merakı ve araştırmaları sonucu yeni bilgi ile şekillenmesi ve sonuçta eyleme geçmesi ile sonuçlanması hedeflenen sonuç değerlendirmesi olarak gerçekleşir.

Ön Değerlendirme: Önceki bilgi ve tecrübelerin ortaya çıkarılması için yeni öğrenmeye başlamadan önceki süreçtir.

Tüm sınıflarda, “Ne Biliyorum? – Ne Öğrenmek İstiyorum? – Ne Öğrendim?” tabloları her ünite için tamamlanmak üzere hazır bulunmaktadır. Beyin fırtınası faaliyetleri ve zihin/kavram haritaları da öğrencilerin temel bilgilerini harekete geçirmek için kullanılır.

Süreç Değerlendirmesi: Günlük öğrenme ile iç içe geçmiştir ve çocukların hâlihazırda neyi bildiklerini, anladıklarını ve yapabileceklerini bularak gelecekteki gelişimini ve öğrenmesini planlamak amacıyla öğretmen ve öğrenci ile öğrencilere yardımcı olur. Süreç değerlendirmesi bir öğrenim ünitesi ya da süreci boyunca gerçekleştirilebilir.

Sonuç Değerlendirmesi: Bir öğrenim ünitesi ya da sürecinin sonunda gerçekleştirilir. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve ebeveynlerin, ders süresince nelerin öğrenildiğini göstermesi ve gelişimin değerlendirilmesi için bir imkân sunar. Öğretilen bir ünite ya da süreç için normal bir son noktadır ancak değerlendirilen alanlardaki öğrenci öğrenmesinin sonu olması gerekmez.

PYP'de etkili değerlendirmenin özellikleri nelerdir?

- Öğrencilerle ilgili daha önceki bilgileri sorgulamak,
 - Öğrencilerin yalnızca bilgiyi ve doğruları hatırlamasını değil öğrendiklerini sentezlemesini ve uygulamasını sağlamak
 - Öğrencilerin dönüşümlü düşünmesini ve öz-değerlendirmesini geliştirmek
- Kaliteli ürün ya da performans üretimine yoğunlaşma
- Çocukların güçlü yanlarını vurgulamak ve uzmanlık ve ustalıklarını göstermelerine izin vermek
 - Çocukların farklı görüş ve yorumlarını ifade etmelerine izin vermek
 - Öğrenme/öğretme döngüsünün her aşamasında geribildirim sağlamak
 - Öğrenci ihtiyaçları, ilgileri ve öğrenme tarzlarına (öğrenci odaklı) bağlı olmak
 - Öğrenciler ve öğretmenler arasındaki işbirliği kurmak
 - Öğrenciler, ebeveynler, öğretmenler, yöneticiler ve kurul üyeleri tarafından açıkça bildirilen
- ve anlaşılabilir öğrenci gelişimi ve öğrenmesi ile ilgili kanıt üretmek
- Öğrenmeye değer şeyleri belirlemek
 - Zihindeki nihai sonuçlarla başlamak (*geriye doğru tasarımı* – öğrenme ünitesi, ders veya süreç sonunda öğrencilerin neler bilebileceği ve yapabileceği)

Öğrenciler PYP'de öğrendiklerini nasıl gösteriyorlar?

Öğrencilerin öğrendiklerini göstermeleri amacıyla faydalanabilecekleri çok farklı yollar izlenir. Öğrenciler öğrendiklerini, kendi öğrenme süreçlerindeki sorgulamaları doğrultusunda da çeşitlendirebilirler. Bunlara örnek olabilecek bazı yollar şu şekilde ifade edilebilir;

1. Sunumlar
2. Performansa dayalı çalışmalar
3. Portfolyolar
4. Görüşmeler



5. Ara deęerlendirmeler
6. Dönüşümlü düşünme günlükleri
7. Sınıf içi ve farklı sınıflarla olan paylaşımlar
8. Öğrencilerden gelen eyleme geçme etkinlik paylaşımları
9. PYP Sergisi (4. sınıfın sonunda)

Her çocuğun neleri bilip, anlayıp yapabildiğini görmek amacıyla bir dizi değerlendirme yöntemi kullanılmaktadır.

Öğretmenler öğrenci gelişimini nasıl kaydediyor?

Öğretmenler, PYP'de öğrenci gelişimini kaydetmek amacıyla bir dizi değerlendirme aracı kullanırlar. Bunlara verilebilecek bazı örnekler řu şekildedir:

1. Rubrikler
2. Kontrol listeleri
3. Baremler
4. Ödev veya derse özel değerlendirme kriterleri
5. Formlar
6. Performans göstergeleri/örnekler ve anekdot kaydı

Öğrenci gelişimi ebeveynlere ve öğrencilere nasıl raporlanır?

Raporlama, değerlendirme süreci ile ilgili verilerin geri bildirim anlamına gelir. Etkili bir geri bildirim için de etkili bir raporlamanın önemi büyüktür.

Etkili bir raporlama ařaęıdakileri içerir:

- Ebeveyn, öğrenci ve öğretmenleri ortak olarak içermesi
- Topluluk değerlerini yansıtmaması
- Anlaşılır, dürüst, adil ve güvenilir olması
- Herkes için açık ve anlaşılır olması
- Öğretmenlere raporlama süreci boyunca öğrendikleri ile gelecekteki öğretme ve değerlendirme uygulamalarını birleştirilmesine imkanı sunması

İSTEK BELDE İlkokulunda, ebeveynler öğrencilerinin gelişimi ile ilgili nasıl bilgilendirilirler?

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yılda 2 kez karne verilir. Karnede öğrenci gelişimi farklı ders alanlarında verilen puanlarla sembolize edilir.

Öğrenci gelişim raporları: Anaokulunda her sorgulama ünitesi sonunda öğrencinin üniteye hedeflenen bilgi, beceri, tutum, kavramlar ve öğrenen profili özelliklerine dair gelişimleri değerlendirilir. Öğrencilerin üniteye öğrendikleri sonucunda geçtikleri eylemlere de gelişim raporlarında yer verilir. Gelişim raporlarında öğrencilerin dönüşümlü düşünceleri için de bölümler mevcuttur. İlkokulda ise öğrenciler her dönem bir kez karneleriyle birlikte hem sorgulama ünitelerine hem de ders alanlarına özel olarak değerlendirmelerini içeren bir gelişim raporu alırlar. Gelişim raporlarında, öğrencilerin dönüşümlü düşünceleri ve öğretmenlerin ayrıntılı geri bildirim verebilmeleri için bölümler mevcuttur.

Öğrencilerin kendi planlamalarını yaptıkları Portfolyo Sunumları:

Öğrenciler, portfolyolarından seçtiklerini ürünleri aileleriyle her dönem bir kez gerçekleşen portfolyo sunum günlerinde paylaşırlar. Öğrenci, veli ve öğretmen işbirliği ve ortak katılımı sergilenir.

Eylem Geribildirim Formları her ünite sonunda iletilir ve velilerin öğrencilerin öğrendiklerini ne derece eyleme geçirdiklerine dair gözlemlerini paylaşmalarına imkan tanınır. Geribildirim hem öğretmenler hem de yöneticiler tarafından değerlendirilir ve bu formlar öğrencilerin öğrendiklerini hayatlarına nasıl uyguladıklarını görme şansı verir. Buradaki paylaşımlar gelişim raporlarında geri bildirim verilmesinde ve ünitelerin revize edilmesinde kullanılırlar.

Veli toplantıları: Süreç değerlendirmesinin en önemli ortakları olarak görülen öğrenci, veli ve öğretmenlerin değerlendirme ve raporlama kısmında sorumlulukları vardır ve veli toplantıları da bu sorumluluklar ışığında paylaşım yapmak adına önemli planlamalardır.

İSTEK Belde Okulları'nda, her yıl iki adet veli toplantısı düzenlenmektedir. Ayrıca, okul yılı boyunca veli görüşmeleri için pek çok imkan sunulmaktadır. Tüm öğretmenlerin haftalık zaman çizelgesinde Veli Görüşme Saatleri bulunmaktadır.

Veli Koordinatör PYP Paylaşımları: Velilerin süreçte katılımlarının çok önemli olduğu bilinci ve planlamasıyla yıl içerisinde velilerle PYP'yi daha iyi anlamaları ve süreçte çocuklarına daha iyi destek verebilmeleri adına kahve sohbet eşliğinde PYP paylaşımları yapılmaktadır. Bu



paylaşımlar değerlendirme sürecinde karşılıklı olarak önemli veriler sağlanmasına ve sürecin yönlendirilmesinde öğrencilerin gelişimleri dikkate alınarak etkili adımlar atılmasına da destek olur.

- **Dönüşümlü Düşünme Günlükleri:** Öğrenciler günlük tutarlar ve yıl boyunca öğrenmelerine dair dönüşümlü düşünürler. Bu günlükler, öğrenci gelişiminin somut göstergeleridir.

Türk Milli Eğitim Müfredatına göre Değerlendirme Gereksinimleri

- Öğrencilerin başarısı sınav sonuçları, projeleri ve performans çalışmalarıyla belirlenir.
- Öğrencilerin değerlendirilmesinde kullanılan değerlendirme araçları geçerli ve güvenilir olmalıdır. Öğrenim sonucuna bağlı olarak, öğretmenler cevap anahtarlarını, rubrikleri ve kontrol listelerini geliştirir ve kullanır.
- Özel ihtiyaçlı çocuklar için, özelleştirilmiş eğitim programları planlanır ve başarıları bu programlarda belirtilen öğrenme sonuçlarına bağlı olarak değerlendirilir.
- Öğretmenler, değerlendirme politikasının temellerine, hedeflere ve dersin öğrenim sonuçlarına göre öğrencilerin performansını belirlemek amacıyla sınavlar, projeler ve başka çalışmalar yürütür. Özel ihtiyaçlı öğrencilerin başarısı, performans çalışması ve sınavları, özelleştirilmiş eğitim programlarına göre değerlendirilir.
- Öğrencilere her dönemde en az bir adet sınıf ve aktivite katılım notu verilir. İSTEK BELDE ilkokulu öğretmenleri, bir sınıf ve aktivite katılım notlandırma rubriği geliştirmiştir.
- Öğretmenler cevap anahtarlarını sınavlarla birlikte hazırlar. Bu cevap anahtarları puanlandırmada kullanılır ve sınav kağıtlarıyla birlikte saklanır. Cevap anahtarları detaylı olmalıdır ve sorulara verilebilecek muhtemel cevapları kapsamaludur.
- Sınava girmeyen ya da performans çalışmasını veya projesini zamanında teslim etmeyen öğrenciler mazeret belirtmelidir. Mazeretin geçerli olmaması ya da yönetim tarafından kabul edilmemesi durumunda, öğrencinin performansına bir not verilmez ancak aritmetik ortalamanın bulunmasında değerlendirmeye tabi tutulur.
- Fiziksel engel ya da diğer sağlık sorunları nedeniyle görsel sanatlar veya beden eğitimi derslerine katılamayan öğrenciler doktor raporuyla durumlarını kanıtlamalıdır.



- Öğrenciler, resmi kayıtlı dinlerinin İslam olmaması durumunda, Din Bilgisi dersinden muaf tutulabilir.
- İlkokul, öğrencilerin başarısızlıklarına göre dışlandığı bir dönem değildir. Öğrencilere, müfredat çalışmaları ve program dışındaki sosyal aktivitelerin katkısıyla ilgilerini ve becerilerini geliştirme imkânının verildiği bir dönemdir.
- Türkiye’de ilkokul zorunludur ve okullar, öğrencinin yasal vasisinin de onayıyla bir öğrencinin sınıfta kalmasına ve sınıf tekrarı yapmasına karar verebilir.

Kaynakça:

Making the PYP Happen: “A Curriculum Framework for International Primary Education”, International Baccalaureate Organization, 2007,2009.

“Primary Years Program Assessment Handbook” ,International Baccalaureate Organization, January 2000

<http://www.meb.gov.tr>